

บทที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและแนวคิด

การทำงานในชีวิตประจำวัน เพื่อประกอบอาชีพต้องใช้ทักษะการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนและใช้ทักษะในการจัดการงานอย่างมีระบบเพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จ การเรียนรู้ทักษะการทำงานและการจัดการงานช่วยให้สามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วลดการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และลดการใช้พลังงาน ทักษะการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการทำงานร่วมกัน ความสามารถในการทำงานกลุ่มเป็นกลุ่มหรือเป็นทีม และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จนสามารถทำให้งานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ หลักการทำงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายในงานร่วมกัน มีการทำงานเป็นทีม มีความรับผิดชอบ แนวทางการเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกัน วิเคราะห์เพื่อนร่วมงาน รู้จักหน้าที่ภายในกลุ่ม มีทักษะในการฟัง การพูด การแสดงความคิดเห็น และการอภิปรายในกลุ่ม มีคุณธรรมในการทำงานร่วมกัน สรุปลงผลโดยการจัดทำรายงาน นำเสนอรายงาน ทักษะการจัดการ กระบวนการจัดระบบงานและจัดระบบคน เพื่อให้ทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยอาศัยคนและทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ทักษะการจัดการ หมายถึง ความสามารถหรือความพยายามในการวางแผนการทำงาน การจัดองค์กร การจัดคน การจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานในเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า กระบวนการจัดการ การวางแผน การจัดรูปแบบงาน การจูงใจเพื่อนร่วมงาน การควบคุม ทักษะการจัดการที่จำเป็นในการทำงาน ทักษะการจัดการความรู้ ทักษะการบริหารเวลา คุณธรรมและจริยธรรมในการทำงาน คุณธรรมเป็นหลักของความดี ความงามถูกต้องในการแสดงออก จริยธรรม เป็นการประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่แสดงออกถึงความดีงามทั้งต่อตนเองและผู้อื่นหลักคุณธรรมและจริยธรรมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๙ ประการ ๑.ความซื่อสัตย์ ๒.ความขยันอดทน ๓.ความรับผิดชอบ ๔.มีระเบียบวินัย ๕.ความสามัคคี ๖.ความประหยัด ๗.ความสุภาพเรียบร้อย ๘.ความสะอาด ๙.ความมีน้ำใจ การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในแต่ละวันต้องมีการทำงาน เพื่อความอยู่รอดของตนเองครอบครัว และสังคมได้อย่างมีความสุขโดยจะต้องมีการพัฒนาทักษะการทำงาน เพื่อสร้างหรือผลิตชิ้นงานในรูปแบบต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเอง สังคม และประเทศชาติ ซึ่งมาความจำเป็นต้องใช้ความรู้ ทักษะกระบวนการทำงานร่วมกัน ทักษะการจัดการ คุณธรรม จริยธรรมในการทำงานและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการปฏิบัติงานอย่างประหยัดและ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เพื่อให้งานประสบความสำเร็จและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

"...การทำงานใด ๆ ไม่ว่าจะใหญ่หรือเล็ก ควรอย่างยิ่งที่จะตั้งเป้าหมาย ขอบเขตและ หลักการไว้ให้
แน่นอน เพราะจะช่วยให้สามารถ ปฏิบัติมุ่งเข้าสู่ผลสำเร็จได้โดยตรง และ ถูกต้องพอเหมาะพอดี เป็นการ
ป้องกันและขจัดความล่าช้า ความสิ้นเปลือง ความเสียเปล่า ทุกอย่างได้อย่างสิ้นเชิง..."

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ บรมนาถบพิตร

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๓๐

๒. วัตถุประสงค์

การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์
มีวัตถุประสงค์ดังนี้

๒.๑ เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ของศึกษานิเทศก์
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๒.๒ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานสนับสนุนการตรวจราชการของหน่วยสนับสนุนการตรวจ
ราชการ กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ปฏิบัติสอดคล้อง
เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒.๓ เพื่อประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจบทบาท หน้าที่ และภารกิจของศึกษานิเทศก์
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๓. ขอบข่าย/ภารกิจ

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานศึกษาธิการภาคและศึกษาธิการจังหวัด สังกัด
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ดังนี้

๓.๑ รับผิดชอบงานธุรการของคณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์ และคณะทำงานที่
เกี่ยวข้อง รวมทั้งปฏิบัติงานราชการที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของ กศจ. และตามที่ กศจ. มอบหมาย

๓.๒ ขับเคลื่อน ประสานงาน เร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารจัดการ
การศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

๓.๓ ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศและแนะแนว การศึกษา
ทุกระดับและทุกประเภท รวมทั้ง ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

๓.๔ ประสานและสนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

๓.๕ ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการตรวจราชการ จัดทำแผนรองรับการตรวจ
ราชการ และดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงในการตรวจราชการ ติดตาม
และประเมินผลตามนโยบายและแผนการตรวจราชการของกระทรวง

๓.๖ ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ และสื่อ
การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓.๗ สั่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด ให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์ชาติ

๓.๘ จัดทำกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและกำหนดตัวชี้วัดการดำเนินการในลักษณะตัวชี้วัดร่วมของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด

๓.๙ ขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๓.๑๐ ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ จะก่อให้เกิดผลดังนี้

๔.๑ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีแนวทางในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๔.๒ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีแนวทางในการปฏิบัติงานสนับสนุนการตรวจราชการของหน่วยสนับสนุนการตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ปฏิบัติสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔.๓ บุคลากรภายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เข้าใจบทบาท หน้าที่ และภารกิจของศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ ๒ แนวทางการดำเนินงาน

๑. ศาสตร์พระราชา

หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหิตลธิเบศรามาธิบดี จักรีนฤพดินทรสยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ มี ๒๓ ประการ ดังนี้

๑) ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ

การที่จะพระราชทานโครงการใดโครงการหนึ่ง พระองค์จะทรงศึกษาข้อมูลรายละเอียดอย่างเป็นระบบ ทั้งจากข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร แผนที่ สอบถามจากเจ้าหน้าที่นักวิชาการและราษฎรในพื้นที่ ให้ได้รายละเอียดที่ถูกต้อง เพื่อที่จะพระราชทานความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว ตรงตามความต้องการของประชาชน

๒) ระเบิดจากข้างใน

พระองค์ทรงมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคน ทรงตรัสว่า "ต้องระเบิดจากข้างใน" หมายความว่า ต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนาให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน แล้วจึงออกมาสู่สังคมภายนอก มิใช่การนำเอาความเจริญหรือบุคคลจากสังคมภายนอกเข้าไปหาชุมชนหมู่บ้าน ที่ยังไม่ทันได้มีโอกาสได้เตรียมตัว หรือตั้งตัว

๓) แก้ปัญหาจากจุดเล็ก

พระองค์ทรงเยี่ยม ไปด้วยพระอัจฉริยภาพในการแก้ไขปัญหา ทรงมองปัญหาในภาพรวม (Macro) ก่อนเสมอแต่การแก้ปัญหาของพระองค์จะเริ่มจากจุดเล็ก ๆ (Micro) คือ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่คนมักจะ มองข้าม

๔) ทำตามลำดับขั้น

ในการทรงงานของพระองค์จะทรงเริ่มต้นจากสิ่งที่จำเป็นของประชาชนที่สุดก่อน ได้แก่ สาธารณสุข เมื่อมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงแล้วก็จะสามารถทำประโยชน์ด้านอื่น ๆ ต่อไปได้ จากนั้นจะเป็นเรื่องสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและสิ่งจำเป็นในการประกอบอาชีพ อาทิ ถนน แหล่งน้ำ เพื่อการเกษตร การอุปโภค บริโภค ที่เอื้อประโยชน์ต่อประชาชนโดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการให้ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีที่เรียบง่ายเน้นการปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ราษฎรสามารถนำไปปฏิบัติได้และเกิดประโยชน์สูงสุด

๕) ภูมิสังคม ภูมิศาสตร์ สังคมศาสตร์

การพัฒนาใด ๆ พระองค์จะทรงคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศของบริเวณนั้นว่าเป็นอย่างไร และสังคมวิทยาเกี่ยวกับนิสัยใจคอของคนตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน

๖) ทำงานแบบองค์รวม

พระองค์ทรงมีวิถีคิดอย่างองค์รวม (Holistic) หรือมองอย่าง ครบวงจรในการที่จะพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับโครงการหนึ่งนั้นจะทรงมองเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขอย่าง เชื่อมโยง ดังเช่น กรณีของ "ทฤษฎีใหม่" ที่พระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทยเป็นแนวทางในการประกอบ อาชีพแนวทางหนึ่งที่พระองค์ทรงมองอย่างองค์รวม ตั้งแต่การถือครองที่ดิน โดยเฉลี่ยของประชาชนคนไทย ประมาณ ๑๑-๑๕ ไร่ การบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำอันเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการประกอบ อาชีพ เมื่อมีน้ำในการเกษตรแล้วจะส่งผลให้ผลผลิตดีขึ้น และหากมีผลผลิตมากขึ้นเกษตรกรต้องรู้จักวิธีการ จัดการและการตลาด รวมถึงการรวมกลุ่มรวมพลังชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อพร้อมที่จะออกสู่การ เปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอกได้อย่างครบวงจรนั้น คือ ทฤษฎีใหม่ ชั้นที่ ๑, ๒ และ ๓

๗) ไม่ติดตำรา

การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดีจักรีนฤเบดินทรสยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ มีลักษณะของการ พัฒนาที่อนุโลมและกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและสภาพของสังคมจิตวิทยาแห่งชุมชน "ไม่ติดตำรา" ไม่ผูกมัดติดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่แท้จริง ของคนไทย

๘) ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด

เรื่องความประหยัด ประชาชนชาวไทยทราบกันดีว่าเรื่องส่วนพระองค์ก็ทรงประหยัดมาก ดังเช่น หลอดยาสีพระทนต์นั้นพระองค์ทรงใช้อย่างคุ้มค่า ฉลองพระองค์แต่ละองค์ทรงใช้อยู่เป็นเวลานาน ในขณะที่เดียวกันการพัฒนาและช่วยเหลือราษฎรพระองค์ทรงใช้หลักในการแก้ปัญหาด้วยความเรียบง่าย และประหยัด ราษฎรสามารถทำเองได้ หาได้ในท้องถิ่นและประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในภูมิภาคนั้น ๆ มาแก้ไข ปัญหาโดยไม่ต้องลงทุนสูงหรือใช้เทคโนโลยีที่ไม่ยุ่งยากนัก

๙) ทำให้ง่าย

ด้วยพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดีจักรีนฤเบดินทรสยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ทำให้การ คิดค้นตัดแปลง ปรับปรุงและแก้ไขงานการพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริ ดำเนินการไปได้โดยง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน และที่สำคัญยิ่งคือ สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่และระบบนิเวศโดยส่วนรวมตลอดจน สภาพสังคมของชุมชนนั้น ๆ ทรงโปรดที่จะทำสิ่งที่ยากให้กลายเป็นง่าย นำสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่าย อันเป็นการแก้ปัญหาด้วยการใช้กฎธรรมชาติเป็นแนวทางนั่นเอง แต่การทำสิ่งที่ยากให้กลายเป็นง่ายนั้นเป็น ของยาก ฉะนั้นคำว่า "ทำให้ง่าย" หรือ Simplicity จึงเป็นหลักคิดสำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศใน รูปแบบของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑๐) การมีส่วนร่วม

พระองค์ทรงเป็นนักประชาธิปไตย จึงทรงนำ "ประชาพิจารณ์" มาใช้ในการบริหาร เพื่อเปิดโอกาสให้สาธารณชน ประชาชน หรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับได้มาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องคำนึงถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนหรือต้องการของสาธารณชน

๑๑) ยึดประโยชน์ส่วนรวม

การปฏิบัติพระราชกรณียกิจ และการพระราชทานพระราชดำริในการพัฒนาและช่วยเหลือพสกนิกรของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดีจักรีนฤเบดินทร สยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ทรงระลึกถึงส่วนรวมเป็นสำคัญ

๑๒) บริการจุดเดียว

การบริการจุดเดียว(One Stop Services) เป็นรูปแบบการบริการแบบเบ็ดเสร็จที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในระบบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย โดยพระองค์ทรงให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้นแบบในการบริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว เพื่อประโยชน์ที่จะมาขอใช้ บริการจะประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย โดยจะมีหน่วยงานราชการต่าง ๆ มาร่วมดำเนินการและให้บริการ ประชาชน ณ ที่แห่งเดียว

๑๓) ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ

พระองค์ทรงเข้าใจถึงธรรมชาติและต้องการให้ประชาชนใกล้ชิดกับธรรมชาติ ทรงมองอย่างละเอียดถึงปัญหาธรรมชาติ หากเราต้องการแก้ไขธรรมชาติ จะต้องใช้ธรรมชาติเข้าช่วยเหลือ เช่น การแก้ไขปัญหาป่าเสื่อมโทรม ได้พระราชทานพระราชดำริ การปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก ปล่อยให้ธรรมชาติ ช่วยในการฟื้นฟูธรรมชาติ หรือแม้กระทั่งการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง เป็นต้น

๑๔) อธรรมปราบอธรรม

พระองค์ทรงนำความจริงในเรื่องความเป็นไป แห่งธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ มาเป็นหลักการแนวปฏิบัติที่สำคัญในการแก้ปัญหาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสถานะที่ไม่ปกติเข้าสู่ระบบ ที่เป็นปกติ เช่น การทำน้ำดี ขัปล้นน้ำเสีย หรือเจือจางน้ำเสียให้กลับเป็นน้ำดี ตามจังหวะการขึ้นลงตาม ธรรมชาติของน้ำ การบำบัดน้ำเน่าเสียโดยใช้ผักตบชวา ซึ่งมีตามธรรมชาติให้ดูดซึมสิ่งสกปรกปนเปื้อนในน้ำ ดังพระราชดำรัสความว่า "ใช้อธรรมปราบอธรรม"

๑๕) ปลูกป่าในใจคน

เป็นการปลูกป่าลงบนแผ่นดิน ด้วยความต้องการดำรงอยู่ของมนุษย์ทำให้ต้องการบริโภค และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลือง เพื่อประโยชน์ของตนเองและสร้างความเสียหายให้แก่สิ่งแวดล้อม ไม่รู้จักพอ ปัญหาความไม่สมดุลจึงบังเกิดขึ้น ดังนั้นในการฟื้นฟูธรรมชาติให้กลับคืนมาจะต้องปลูกจิตสำนึก ในการรักผืนป่าให้แก่คนเสียก่อน

๑๖) ขาดทุนคือกำไร

“ขาดทุน คือ กำไร Our loss is gain การเสียคือการได้ ประเทศชาติก็จะก้าวหน้า และการที่คนอยู่ดีมีสุขนั้น เป็นการนับที่เน้นมูลค่าเงินไม่ได้” จากพระราชดำรัสดังกล่าว คือ หลักการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดีจักรีนฤเบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ที่มีต่อพสกนิกรไทย "การให้" และ "การเสียสละ" เป็นการกระทำอันมีผลเป็นกำไร คือความอยู่ดีมีสุขของราษฎร ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนได้

๑๗) ฟังพาดตนเอง

การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เพื่อการแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นด้วยการแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้า เพื่อให้มีความแข็งแรงพอที่จะดำรงชีวิตได้ต่อไป แล้วขั้นตอนต่อไปก็คือการพัฒนาให้ประชาชนสามารถอยู่ในสังคมได้ตามสภาพแวดล้อมและสามารถ "ฟังตนเองได้" ในที่สุด

๑๘) พออยู่พอกิน

การพัฒนาเพื่อให้พสกนิกรทั้งหลายประสบความสำเร็จในชีวิตได้เริ่มจากการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมประชาชนทุกหมู่เหล่าในทุกภูมิภาคของประเทศไทย ทอดพระเนตรความเป็นอยู่ของราษฎรด้วยพระองค์เอง จึงทรงสามารถเข้าพระราชหฤทัยในสภาพปัญหาได้อย่างลึกซึ้ง ในการพัฒนานั้น หากมองใน ภาพรวมของประเทศมีโรงงานเล็กน้อย แต่ต้องใช้ความคิดและกำลังของคนทั้งชาติจึงจะบรรลุผลสำเร็จ ด้วยพระปรีชาญาณในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤเบดินทร สยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ จึงทำให้คนทั่วโลกได้ประจักษ์ว่าแนวพระราชดำรินี้ในพระองค์นั้น "เรียบง่ายปฏิบัติได้ผล" เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน

๑๙) เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต แก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดจนกว่า ๓๐ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้พระราชทานไว้ ดังนี้

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้อง มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อมาเมื่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

๒๐) ซื่อสัตย์สุจริต

"คนที่ไม่มีความสุจริต คนที่ไม่มีความมั่นคง ชอบแต่มีกำไรไม่มีวันจะสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวมที่สำคัญอันใดได้ ผู้ที่มีความสุจริตและ ความมุ่งมั่นเท่านั้น จึงจะทำงานสำคัญยิ่งใหญ่ที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แท้จริงที่สำเร็จ" พระราชดำรัส เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๒

"ผู้ที่มีความสุจริตและบริสุทธิ์ใจ แม้จะมีความรู้น้อยก็ย่อมทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้ที่มีความรู้มากแต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ" พระราชดำรัส เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๓๓

๒๑) ทำงานอย่างมีความสุข

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ทรงพระเกษมสำราญ ทรงมีความสุขทุกคราที่จะช่วยเหลือประชาชน ซึ่งเคยรับสั่งครั้งหนึ่งว่า "ทำงานกับฉัน ฉันไม่มีอะไรจะให้ นอกจากการมีความสุขร่วมกัน ในการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น"

๒๒) ความเพียร

พระมหาชนก เป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ที่ทรงใช้เวลาค่อนข้างนาน ในการคิด ประดิษฐ์ด้วยการทำให้เข้าใจง่าย เปลี่ยนให้เข้ากับสภาพสังคมปัจจุบัน อีกทั้งภาพประกอบ และคติธรรมต่าง ๆ ได้ส่งเสริมให้หนังสือเล่มนี้มีความศักดิ์สิทธิ์ ที่หากคนไทยน้อมรับมาศึกษา วิเคราะห์และปฏิบัติตามรอยพระมหาชนก กษัตริย์ผู้เพียรพยายาม แม้จะไม่เห็นฝั่งก็ยังว่ายทำต่อไป เพราะถ้าไม่เพียรว่ายก็จะตกเป็นอาหารปูปลา และไม่ได้พบกับเทวดาที่มาช่วยเหลือมิให้จมน้ำ เช่นเดียวกับพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ที่ทรงริเริ่มทำโครงการต่าง ๆ ในระยะแรกที่ไม่มีความพร้อมในการทำงานมากนัก และทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ทั้งสิ้น แต่พระองค์ก็ได้ท้อพระราชหฤทัย มุ่งมั่นพัฒนาบ้านเมืองให้บังเกิดความร่มเย็นเป็นสุข ดังพระปฐมบรมราชโองการเนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันศุกร์ที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

๒๓) รู้รักสามัคคี

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ทรงมีพระราชดำรัสในเรื่อง "รู้ รัก สามัคคี" มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นสามคำ ที่มีค่าและมีความหมายลึกซึ้ง พร้อมทั้งสามารถปรับใช้ได้ทุกยุคทุกสมัย ดังนี้

รู้ : การที่เราจะลงมือทำสิ่งใดนั้น จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหา และรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหา

รัก : เมื่อเรารู้ครบด้วยกระบวนการแล้ว จะต้องเห็นคุณค่า เกิดศรัทธา เกิดความรักที่จะเข้าไปลงมือปฏิบัติแก้ปัญหานั้น ๆ

สามัคคี : การที่จะลงมือปฏิบัตินั้น ควรคำนึงเสมอว่าเราจะทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องทำงานร่วมมือร่วมใจเป็นองค์กรเป็นหมู่คณะ จึงจะมีพลังเข้าไปแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

๒. นโยบายหรือยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญ ดังกล่าว ดังนั้น ภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข ในสังคม” ของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) ฉบับนี้ จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์และวางเป้าหมายที่สามารถตอบสนองการพัฒนาที่สำคัญในด้านต่างๆ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล ที่มุ่งหวังให้คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาประเทศในอนาคตตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพและด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ที่มุ่งหวัง ให้มีการผลิตครูได้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และมีสมรรถนะ ตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถใช้ศักยภาพในการสอนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ ที่มุ่งหวังให้กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ และมีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพ และการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ที่มุ่งหวังให้ การบริการการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกวัยในระดับที่เหมาะสมกับ สภาพบริบทและสภาพพื้นที่ ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านการเข้าถึงการให้บริการและด้านความเท่าเทียม ยุทธศาสตร์ ๕ ยุทธศาสตร์ ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ที่มุ่งหวัง ให้คนไทยได้รับโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งตอบสนอง การพัฒนาในด้านการเข้าถึงการให้บริการ ด้านความเท่าเทียม และด้านประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ ๖ ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการ และ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ที่มุ่งหวังให้มีการใช้ทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและบุคลากรได้อย่างคุ้มค่า ไม่เกิด การสูญเปล่า และมีความคล่องตัว ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้าน ประสิทธิภาพ ในขั้นตอนการกำหนดสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) ข้างต้นซึ่งประกอบด้วย เป้าหมายหลัก วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และ กลยุทธ์นั้น จะเน้นให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) และ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๔ กับทิศทางที่จะพัฒนาการศึกษาในมิติต่างๆ ทั้งในมิติด้าน ความมั่นคง มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม และมิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐ รวมทั้งได้วิเคราะห์ สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน (SWOT) ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการทั้งหมด ได้แก่ สถานการณ์ความขัดแย้งของคนภายในประเทศ

อันเนื่องมาจากปัญหาทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การติดกับดัก ประเทศที่มีรายได้ปานกลางอันเนื่องมาจากสถานะทางเศรษฐกิจ ปัญหาคุณภาพแรงงาน โครงสร้าง

ประชากรเข้าสู่การเป็น สังคมสูงวัย การเปิดเสรีภายใต้ข้อตกลงเขตเศรษฐกิจอาเซียน การก้าวกระโดดของเทคโนโลยีไปสู่สังคมดิจิทัล เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (SDGs) อำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ (มาตรา ๔๔) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งใช้ผลการประเมินของ แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ที่ผ่านมา การตรวจสอบ สถานภาพด้านต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน และการคาดการณ์แนวโน้มการดำเนินงานของ กระทรวงศึกษาธิการในอนาคตมาใช้ในการร่วมวิเคราะห์ สำหรับการนาแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) ไปสู่การปฏิบัติ (Implement) จะเน้นให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดสาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ไปสู่ การจัดทำแผนปฏิบัติการของทุกองค์กรหลักและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีเงื่อนไข ที่สำคัญคือการกำหนดเจ้าภาพหลักผู้รับผิดชอบในแต่ละตัวชี้วัดของแผนฯ และใช้กลไกการกำกับ ติดตาม รายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค สำหรับการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการในระดับพื้นที่ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนา การศึกษา นั้น จะมีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เป็นกลไกหลักในการประสานงานร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการ และภาคประชาสังคมอันได้แก่ ครอบครัว ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และ สถาบันทางสังคมอื่นๆ เพื่อให้เป็นไปตามแนวนโยบายประชารัฐ ทั้งนี้ ในการประเมินผลความสำเร็จของ แผนพัฒนาการศึกษาฯ เมื่อได้รวบรวมข้อมูลสถิติที่สะท้อนผลการดำเนินงานจริงในแต่ละตัวชี้วัดและนำมา เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายตามที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาฯ จะสามารถประเมินความสำเร็จ ทั้งใน ภาพรวมของแผนพัฒนาการศึกษาฯ และสามารถประเมินผลในระดับยุทธศาสตร์ โดยจะมีการประเมิน ในช่วงระยะครึ่งแผนฯ ก่อน (ประมาณปี ๒๕๖๒) เพื่อทำการพิจารณา ทบทวนปรับปรุงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น หลังจากนั้นจึงทำการประเมินเมื่อสิ้นสุดระยะ ของแผนพัฒนาการศึกษาฯ อีกครั้ง ในปี ๒๕๖๔ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการวิเคราะห์จัดทำแผนพัฒนา การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) ต่อไป

จากบริบทสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ความเปลี่ยนแปลงของภูมิภาค อาเซียน และสังคมโลก อำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการภายใต้กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ของประเทศ ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๔ กับทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในมิติด้านความมั่นคง มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม และมิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ที่สำคัญคือได้ประเมินสถานะของกระทรวงศึกษาธิการโดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ตามบริบทในข้างต้นแล้ว จึงสามารถ กำหนดเป็นสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.

๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) ซึ่งได้แก่ เป้าหมายหลักและตัวชี้วัด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ผลผลิต/ผลลัพธ์ของ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด ภายใต้ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ได้ดังนี้

๑. เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาการศึกษา

๑. คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต

๒. กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

๓. มุ่งองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

๔. คนไทยได้รับโอกาสในเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๕. ระบบบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

๒. ตัวชี้วัดตามเป้าหมายหลัก

๑. ผลคะแนนสอบ PISA ในแต่ละวิชา **

๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการทดสอบระดับชาติ

๓. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรม

๔. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีความเป็นพลเมืองและพลโลก

๕. สัดส่วนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ

๖. ร้อยละความพึงพอใจของนายจ้างผู้ประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษาที่ทำงานให้

๗. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาได้งานทำ หรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี

๘. ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม งานสร้างสรรค์ สิ่งประดิษฐ์ได้รับการเผยแพร่/ตีพิมพ์

๙. ร้อยละขององค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ หรือแก้ไขปัญหาชุมชน

ท้องถิ่น

๑๐. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี

๑๑. ร้อยละของกำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป

๑๒. ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ ๑๕-๑๗

ปี

๑๓. สัดส่วนผู้เรียนในสถานศึกษาทุกระดับของรัฐต่อเอกชน

๑๔. จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด/พัฒนาและส่งเสริมการศึกษา

๓. วิสัยทัศน์

“มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม”
“ผู้เรียน” หมายถึง เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ที่ได้รับบริการจาก กระทรวงศึกษาธิการ
“มีความรู้คู่คุณธรรม” หมายถึง รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน สติปัญญา แบ่งปัน
ซึ่งเป็น ๒ เจเนอรัลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“มีคุณภาพชีวิตที่ดี” หมายถึง มีอาชีพ มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในการดำรงชีวิต
“มีความสุข” หมายถึง ความอยู่ดีมีสุข สามารถอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร มีความสามัคคี ประองตอง
“สังคม” หมายถึง สังคมไทย ภูมิภาคอาเซียน และสังคมโลก

๔. พันธกิจ

๑. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ/ประเภทสู่สากล
๒. เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาของประชาชนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม
๓. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

๕. ยุทธศาสตร์

๑. ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
๒. ยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
๓. ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ
๔. ยุทธศาสตร์ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต
๕. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
๖. ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา

๖. ผลผลิต /ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์

๖.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
ผลผลิต /ผลลัพธ์ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สามารถท่องจำและนำสิ่งที่จำไปฝึกคิดวิเคราะห์
คิดสังเคราะห์ คิดในเชิงสร้างสรรค์ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดคล้อง
กับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณธรรมจริยธรรม ผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ/ประเภทได้รับการ
การศึกษาที่มี คุณภาพมาตรฐาน มีจิตสำนึกประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้ง
สามารถอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสามัคคีประองตอง

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

๑. ร้อยละของโรงเรียนที่ผู้เรียนผ่านตามเกณฑ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์
๒. ร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนากิจกรรมเสริมทักษะและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
๓. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรม (๑)
๔. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีความเป็นพลเมืองและพลโลก (๒)

กลยุทธ์

๑. พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และจัดกิจกรรมเสริมทักษะพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑
๒. พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษาทุกระดับ/ประเภท การศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก
๓. ส่งเสริมการพัฒนาเนื้อหาสาระที่ทันสมัยในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา เพื่อการผลิตสื่อการเรียนการสอน ตารางเรียนที่มีคุณภาพ รวมทั้งตำราเรียนอิเล็กทรอนิกส์
๔. ปรับปรุงระบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติให้สอดคล้องกับหลักสูตรและกระบวนการ จัดการเรียนการสอน
๕. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองและพลโลก ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระบบการศึกษาอย่างเข้มข้น

๖.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ผลผลิต / ผลลัพธ์ มีการผลิตครูได้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภท มีครู ครบตามเกณฑ์ มีครูประจำชั้นครบทุกห้อง และมีครูที่จบตรงวุฒิตามสาขาวิชาที่สอน ผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งมีคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีสมรรถนะตาม มาตรฐานวิชาชีพ สามารถใช้ศักยภาพในการสอนได้อย่างเต็มที่และช่วยกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

๑. ร้อยละของครูตามแผนการผลิต มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด
๒. ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาตามแผนการพัฒนา ได้รับการพัฒนาตามเกณฑ์ ที่ กำหนด
๓. ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ ใน หลักสูตรที่ครูสุภาพให้การรับรอง และผ่านการประเมินเพื่อต่ออายุใบอนุญาตวิชาชีพ
๔. จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับสวัสดิการ สวัสดิภาพ และการพัฒนา คุณภาพชีวิตที่ดี

๕. ร้อยละความพึงพอใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์

๑. วางแผนการผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ อย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับ ความต้องการในการจัดการศึกษาทุกระดับ /ประเภทการศึกษา

๒. ปรับระบบการผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

๓. เร่งรัดพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งครูประจำ การที่สอนไม่ตรงวุฒิ ครูที่สอน คณะชั้นและครูในสาขาวิชาที่ขาดแคลน

๔. สร้างขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจให้กับครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

๕. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

๖.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการ ของการพัฒนาประเทศ ผลผลิต /ผลลัพธ์ มีการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่มี คุณภาพ เพิ่มจำนวนบัณฑิตในสาขาวิชาชีพที่ขาดแคลน มีสมรรถนะ มีความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล ประชาชนได้รับการฝึกอาชีพ ตามความถนัดและ ความสนใจ รวมทั้งมีผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิง พาณิชย์ การให้การ รักษาพยาบาล และการพัฒนาความเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาของภูมิภาค

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

๑. สัดส่วนผู้เข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ (๓)

๒. ร้อยละความพึงพอใจของนายจ้างผู้ประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาระดับ อาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา (๔)

๓. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาได้งานท ๑ หรือ ประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี (๕)

๔. ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม งานสร้างสรรค์ สิ่งประดิษฐ์ได้รับการเผยแพร่/ตีพิมพ์ (๖)

๕. ร้อยละขององค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ หรือแก้ไขปัญหาชุมชนท้องถิ่น (๗)

๖. จำนวนเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนกับองค์กร /หน่วยงานทั้งในและ ต่างประเทศ

๗. ร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนในระบบทวิภาคีที่เพิ่มขึ้นต่อปี**

๘. ร้อยละของผู้เรียนสายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ในสถาบันอุดมศึกษาระดับอนุปริญญา ถึงปริญญาตรี

๙. ร้อยละของผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านอื่นๆ ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์

๑. เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนสาขาที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ อาทิ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี แพทย์ และพยาบาล

๒. เร่งผลิตและพัฒนาสมรรถนะกำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง ของเทคโนโลยี และรองรับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

๓. ส่งเสริมภาพลักษณ์การอาชีวศึกษา เร่งปรับค่านิยม และวางรากฐานทักษะอาชีพ ให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่องทุกระดับ

๕. เสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือตามรูปแบบประชารัฐ ทั้งระหว่างองค์กรภายในและต่างประเทศ

๖. ส่งเสริมงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

๖.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผลผลิต / ผลลัพธ์ ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกันในทุกระดับและประเภท การศึกษา ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถเรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สถานศึกษาในภูมิภาค/ชนบท ได้รับการยกระดับคุณภาพในการ ให้บริการ เด็กพิการและด้อยโอกาสได้รับโอกาสทางการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน รวมทั้งสามารถเทียบโอนผลการเรียนและทักษะประสบการณ์เพื่อขอรับวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้นได้

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

๑. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี

๒. ร้อยละของกำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป

๓. ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ ๑๕- ๑๗ ปี

๔. ร้อยละของผู้เรียนพิการที่ขึ้นทะเบียนคนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือ บริการทางการศึกษา

๕. ร้อยละของผู้ผ่านการฝึกอบรม/พัฒนาทักษะอาชีพระยะสั้น สามารถนำความรู้ไปใช้ ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนางานได้

๖. จำนวนผู้รับบริการจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

กลยุทธ์

๑. ประกันโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนในทุกพื้นที่ ครอบคลุมถึงคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความต้องการพิเศษ

๒. ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ และวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

๓. เร่งสร้างความเข้มแข็งของระบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างกว้างขวาง

๔. จัดหาทุนและแหล่งทุนทางการศึกษา

๕. เร่งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีความหลากหลาย และสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

๖.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ผลผลิต / ผลลัพธ์ ผู้เรียน สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษาเข้าถึง ทรัพยากร และระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ มีองค์ความรู้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมทั้งมีศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมสื่อการเรียน การสอนแบบดิจิทัลที่ทันสมัย และระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

๑. ร้อยละของผู้เรียนในสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนทางไกลด้วยระบบ DLIT, DLTV, ETV มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงขึ้น

๒. ร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วไม่ต่ำกว่า ๓๑ Mbps

๓. จำนวนระบบฐานข้อมูลกลางด้านการศึกษาของประเทศที่ทันสมัย/เป็นปัจจุบัน

กลยุทธ์

๑. พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาและการบริหารจัดการที่ทันสมัย และไม่ซ้ำซ้อน ให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

๒. พัฒนาระบบการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศ ระบบ การรายงานผลของฐานข้อมูลโดยเชื่อมโยงข้อมูลการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา ให้เป็นเอกภาพ เป็นปัจจุบัน และมีมาตรฐานเดียวกัน

๓. ผลิตและพัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้เรียน สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา นำมาใช้เพิ่มคุณภาพการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

๔. จัดหาอุปกรณ์ / ทรัพยากรพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับผู้เรียนอย่างเพียงพอ ทั่วถึง และเหมาะสมกับการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

๖.๖ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ผลผลิต / ผลลัพธ์ บริหารจัดการมีความคล่องตัวในการบริหารงานการศึกษามากยิ่งขึ้น มีความโปร่งใส และเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ โครงสร้างของกระทรวงได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพโดยการกระจาย อำนาจลงไปสู่ส่วนภูมิภาคและสถานศึกษา และมีกลไกการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีสนับสนุนทรัพยากรเพื่อ การศึกษา สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทมีธรรมาภิบาลในการบริหาร รวมทั้งผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีศักยภาพเพื่อไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้

๑. สัดส่วนผู้เรียนในสถานศึกษาทุกระดับของรัฐต่อเอกชน

๒. ร้อยละของผู้เรียน เยาวชนและประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพหรือทักษะด้านอาชีพ สามารถมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้

๓. ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จากการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น

๔. จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด/พัฒนาและส่งเสริมการศึกษา

๕. ร้อยละของคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ

หน่วยงาน

๖. จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับการบริหารจัดการเพื่อเข้าสู่ระบบโรงเรียนเครือข่ายกลยุทธ์

๑. ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการการศึกษาให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยเน้นด้านคุณธรรม ความโปร่งใส ทั้งในระดับส่วนกลาง และในพื้นที่ระดับภาค/จังหวัด

๒. พัฒนาระบบบริหารงานงบประมาณ/การเงินให้มีประสิทธิภาพ

๓. ยกระดับคุณภาพการศึกษาตอบสนองการสร้างอาชีพและเพิ่มคุณภาพชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำ ๑ สร้างความสมานฉันท์ และเสริมสร้างความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔. เร่งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา รวมทั้ง สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

๕. เสริมสร้างภาพลักษณ์หน่วยงานให้เกิดความร่วมมือ และสร้างเครือข่าย/ความเป็น ภาคีหุ้นส่วนกับองค์กรทั้งภายในและต่างประเทศ

๖. ส่งเสริมและขยายผลให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความพร้อม พัฒนาเป็นสถานศึกษานิติบุคคลในกำกับ

บทที่ ๓

ขั้นตอนและมาตรฐานการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งเป็น ๓ มิติ ดังนี้

๑. มิติด้านภารกิจพื้นฐาน (Function)

๑. งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้วิเคราะห์กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศทางการศึกษา โดยได้ ตามแนวพระราชดำรัส “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ในการจัดการศึกษาสามารถประยุกต์ใช้แนวทางพระราชดำรัสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ พระราชทานให้ใช้แก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาใช้ในการศึกษา กล่าวคือ ต้องเข้าใจในบริบทของสถานศึกษา สภาพแวดล้อมเศรษฐกิจ การเมือง บุคลากรที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนงานทั้งหมดงานจะมีความก้าวหน้า มั่นคง และมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยบุคลากร ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจในความแตกต่างของบุคลากรความต้องการที่ไม่เหมือนกัน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทำความเข้าใจ และใช้ยุทธวิธีในการเข้าถึงบุคลากรจะด้วยวิธีไหนก็ตาม แต่ต้องทำด้วยความจริงใจ

ไม่เสแสร้งแกล้งทำ เมื่อเราได้เข้าถึงจิตใจและมีข้อมูลของบุคลากรแต่ละบุคคลแล้ว สามารถพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อจากนั้นก็สร้างทีมงานโดยหลอมรวมความสามารถที่หลากหลายของบุคลากร ให้เป็นเอกภาพ โดยใช้หลักการ ของ หลักอริยสัจ ๔ หลักคิดในการนิเทศการศึกษา นิเทศ การโค้ช ระบบพีเอชดี PLC ซึ่งจะทำให้โรงเรียนมีทิศทางการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพส่งผลโดยตรงกับผู้เรียนในที่สุด

หลักการแนวคิดที่นำมาเป็นพื้นฐานในการนิเทศการศึกษา มีดังนี้

๑. หลักอริยสัจ ๔

- ทุกข์
- สมุทัย
- นิโรธ
- มรรค

๒. หลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

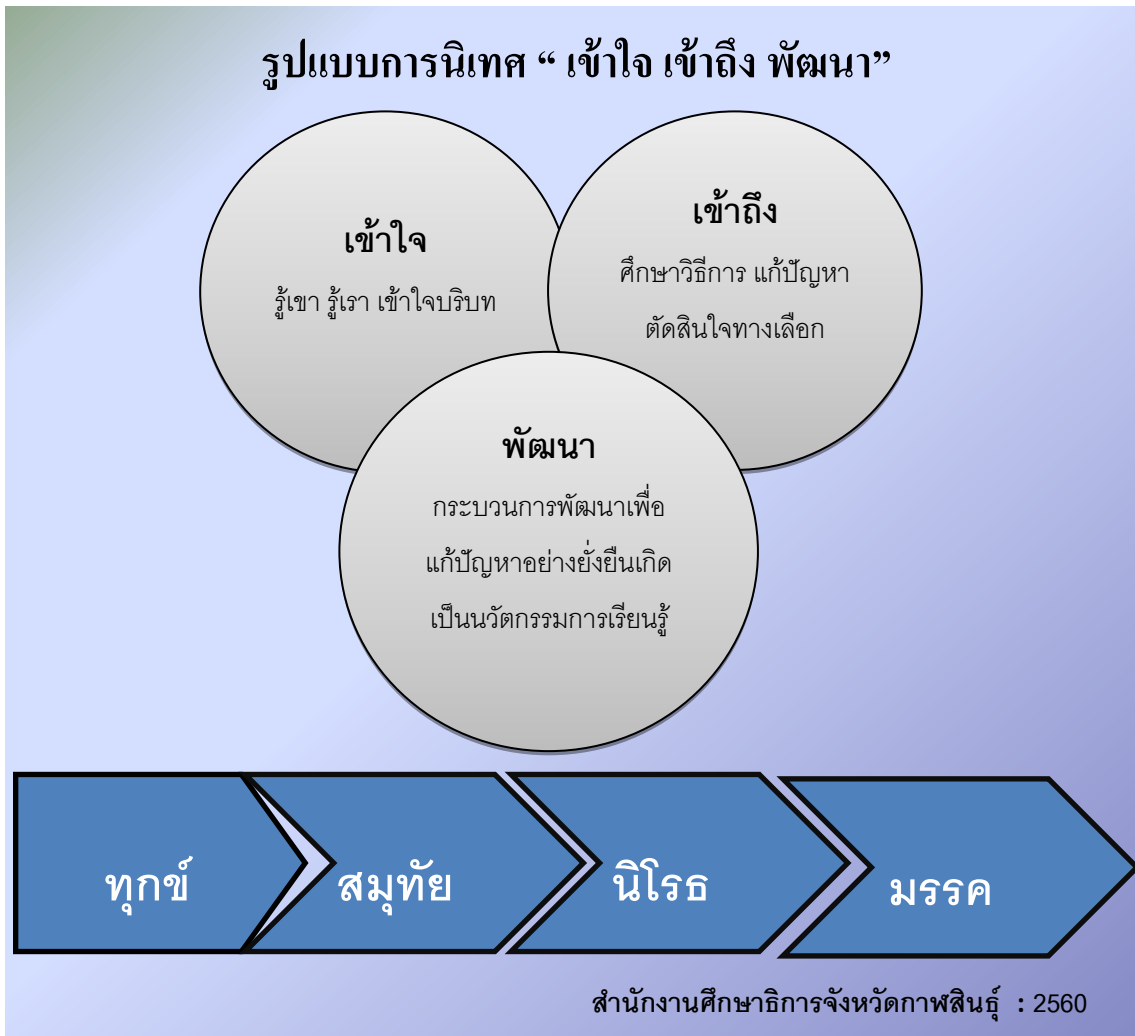
ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ได้กล่าวถึง การทรงงานพัฒนาประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ดังนี้

“...พระองค์ทรงมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคน ทรงตรัสว่า “ต้องระเบิดจากข้างใน” นั่น คือต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนาให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน มิใช่การนำความเจริญหรือบุคคลจากสังคมภายนอกเข้าไปหาชุมชนหมู่บ้านที่ยังไม่ทันได้มีโอกาสเตรียมตัว

...ทรงใช้หลัก “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” นั่นคือก่อนจะทำอะไรต้องมีความเข้าใจเสียก่อน เข้าใจภูมิประเทศ เข้าใจผู้คนในหลากหลายปัญหา ทั้งทางด้านกายภาพ ด้านจารีตประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้น และระหว่างการค้าดำเนินการนั้นจะต้องทำให้ผู้ที่เราจะไปทำงานกับเขาหรือทำงาน ให้เขานั้น “เข้าใจ” เราด้วย เพราะถ้าเราเข้าใจเขาแต่ฝ่ายเดียว โดยที่เขาไม่เข้าใจเรา ประโยชน์คงจะไม่เกิดขึ้นตามที่เรามุ่งหวังไว้ “เข้าถึง” ก็เช่นกัน เมื่อรู้ปัญหาแล้ว เข้าใจแล้ว ก็ต้องเข้าถึง เพื่อให้นำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ และเมื่อเข้าถึงแล้ว จะต้องทำอย่างไรก็ตามให้เขายากเข้าถึงเราด้วย

...ดังนั้น จะเห็นว่าเป็นการสื่อสารสองทางทั้งไปและกลับ ถ้าสามารถทำสองประการแรกได้สำเร็จ เรื่อง “การพัฒนา” จะ ลงเอยได้อย่างดี เพราะเมื่อต่างฝ่ายต่างเข้าใจกัน ต่างฝ่ายอยากจะทำเข้าถึงกันแล้ว การพัฒนาจะเป็นการตกลงร่วมกันทั้งสองฝ่าย ทั้งผู้ให้และผู้รับ...”

จากหลักการแนวคิดดังกล่าว สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ สังเคราะห์ เพื่อนำมาเป็นหลักในการปฏิบัติงาน ดังภาพต่อไปนี้

รูปแบบการนิเทศการศึกษา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หมายถึง กระบวนการนิเทศการศึกษา ที่น้อมนำหลักคิดตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร่วมกับ หลักการทางพุทธศาสนา หลักของการบริหาร ในการพัฒนาสถานศึกษา ให้มีความยั่งยืน โดยมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน มีรายละเอียด ดังนี้

เข้าใจคือ การสร้างให้เกิดความมั่นใจในข้อมูลพื้นฐานด้วยการศึกษาข้อมูลทุกมิติของโรงเรียนและชุมชน ค้นหารากฐานของปัญหา รวบรวมองค์ความรู้ มี ๒ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ รู้ชัดปัญหา

รู้ ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น นโยบาย

เป้าหมาย ขององค์กร โรงเรียน และชุมชน

ขั้นที่ ๒ ศึกษาบริบท

ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล โรงเรียน ชุมชน เพื่อค้นหารากฐานของปัญหา

ที่แท้จริง

เข้าถึง คือ เป็นการสื่อสาร และการสร้างความมีส่วนร่วม โดยมุ่งสร้างความเข้าใจ ความมั่นใจ ให้ โรงเรียน ชุมชน และ ผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด มี ๒ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๓ กำหนดเป้าหมาย

กำหนดเป้าหมาย เล็ก ประเด็น / แนวทางในการพัฒนา ด้วยการมีส่วนร่วม

ขั้นที่ ๔ วางแผน ออกแบบ

วางแผนออกแบบกระบวนการพัฒนา ด้วยการมีส่วนร่วม

และสื่อสารเพื่อความเข้าใจ ตรงกัน

พัฒนา คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ โรงเรียนและชุมชน สร้างทีมพี่เลี้ยง ออกแบบหลักสูตร และโปรแกรมการพัฒนา การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติของโรงเรียนและชุมชน รวมทั้งให้คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนมี ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๕ ลงมือทำ

นำกระบวนการที่ได้วางแผน ออกแบบ ลงสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพโรงเรียน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมมีทีมพี่เลี้ยงให้ คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตามและสนับสนุน

ขั้นที่ ๖ นำสะท้อนผล

การเรียนรู้การทำงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการทำงาน ให้ดีขึ้น

ขั้นที่ ๗ ดลใจพัฒนาให้ยั่งยืน

เสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ให้มีจิตสำนึกในการพัฒนา สู่อุทิศความยั่งยืน

กระบวนการนิเทศ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ๗ ขั้นตอน

รูปแบบการนิเทศ เข้าใจ เข้าถึงพัฒนา ได้มาจากการประยุกต์ใช้หลักการ ตามแนวพระราชดำรัสในการจัดการศึกษาสามารถประยุกต์ใช้แนวทางพระราชดำรัส ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ พระราชทานให้ใช้แก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาใช้ในการศึกษา โดย วิเคราะห์ขั้นตอนการทำงาน ออกเป็น ๗ ขั้นตอน ดังนี้

<p>รู้ชัดปัญหา</p>	<p>รู้ ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น นโยบาย เป้าหมาย ขององค์กร โรงเรียน และชุมชน</p>
<p>ศึกษาบริบท</p>	<p>ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล โรงเรียน ชุมชน เพื่อค้นหารากฐานของปัญหาที่แท้จริง</p>
<p>กำหนดเป้าหมาย</p>	<p>กำหนดเป้าหมาย เลือก ประเด็น / แนวทางในการพัฒนา ด้วยการมีส่วนร่วม</p>
<p>วางแผน ออกแบบ</p>	<p>วางแผนออกแบบกระบวนการพัฒนา ด้วยการมีส่วนร่วม และสื่อสารเพื่อความเข้าใจ ตรงกัน</p>
<p>ลงมือทำ</p>	<p>นำกระบวนการที่ได้วางแผน ออกแบบ ลงสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพโรงเรียน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม มีทีมพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุน</p>
<p>นำสะท้อนผล</p>	<p>การเรียนรู้การทำงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการทำงาน ให้ดีขึ้น</p>
<p>คลี่คลายพัฒนาให้ยั่งยืน</p>	<p>เสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ให้มีจิตสำนึกในการพัฒนา สู่อุบัติการณ์</p>

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอน จะขอนำเสนอเป็นแนวทางในการทำงาน ดังต่อไปนี้

กระบวนการนิเทศ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ๗ ขั้นตอน

การนิเทศ	ขั้นตอนการนิเทศ
<p>เข้าใจ คือการสร้างให้เกิดความมั่นใจในข้อมูลพื้นฐานด้วยการศึกษาข้อมูลทุกมิติของโรงเรียนและชุมชนค้นหารากฐานของปัญหา รวบรวมองค์ความรู้</p>	<p>ขั้นที่ ๑ รู้ชัดปัญหา รู้ ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น นโยบาย เป้าหมาย ขององค์กร โรงเรียน และชุมชน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ศึกษา ทำความเข้าใจนโยบาย เป้าหมาย ของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาไถไทย อาชีวศึกษา การศึกษานอกระบบ การศึกษาพิเศษ ฯลฯ ๒. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน ปัญหา <p>ขั้นที่ ๒ ศึกษาบริบท</p> <p>ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล โรงเรียน ชุมชน เพื่อค้นหา รากฐานของปัญหาที่แท้จริง</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สสำรวจ สภาพปัจจุบันของโรงเรียน และชุมชน ๒. ศึกษาข้อมูลผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของปีที่ผ่านมา ๓. SWOT ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ ผู้นำชุมชน ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา
<p>เข้าถึง คือ เป็นการสื่อสารและการสร้างความมีส่วนร่วม โดยมุ่งสร้างความเข้าใจ ความมั่นใจ ให้ โรงเรียน ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด</p>	<p>ขั้นที่ ๓ กำหนดเป้าหมาย</p> <p>กำหนดเป้าหมายเลือก ประเด็น/ แนวทางในการพัฒนา ด้วยการมีส่วนร่วม</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประชุมชี้แจง สื่อสาร สร้างความเข้าใจ ให้ตรงกัน เกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน ปัญหา ที่เกิดขึ้น ๒. ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย หรือ ประเด็นการพัฒนา กำหนดแนวทางการพัฒนาหรือ การแก้ปัญหา ร่วมกัน <p>ขั้นที่ ๔ วางแผน ออกแบบ</p> <p>วางแผนออกแบบกระบวนการพัฒนา ด้วยการมีส่วนร่วม และสื่อสารเพื่อให้ความเข้าใจ ตรงกัน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. วางแผน ออกแบบ หลักสูตรและโปรแกรมการพัฒนา ๒. สร้าง หลักสูตรและโปรแกรมการพัฒนา ๓. สร้างเครื่องมือกำหนดปฏิทินการทำงาน

การนิเทศ	รายละเอียดกิจกรรม
<p>พัฒนา คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนา ศักยภาพ โรงเรียนและชุมชนสร้างทีมพี่เลี้ยง ออกแบบหลักสูตรและโปรแกรม การพัฒนา การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติของ โรงเรียนและชุมชน รวมทั้ง ให้ คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตาม และ สนับสนุน</p>	<p>ขั้นที่ ๕ ลงมือทำ</p> <p>นำกระบวนการที่ได้วางแผน ออกแบบ ลงสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพโรงเรียน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม มีทีมพี่เลี้ยงให้ คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประชุม สื่อสาร สร้างความเข้าใจ หลักสูตรและโปรแกรม การพัฒนา ให้กับกลุ่มเป้าหมาย ๒. ดำเนินการพัฒนาตามกระบวนการ หลักสูตรและ โปรแกรมการพัฒนา ที่กำหนดไว้ ๓. ทีมพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตาม ๔. ใช้กระบวนการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) การ Coaching ในการพัฒนาศักยภาพโรงเรียน <p>ขั้นที่ ๖ นำสะท้อนผล</p> <p>การเรียนรู้การทำงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำสู่การ ปรับปรุงการทำงาน ให้ดีขึ้น</p> <p>ใช้กระบวนการสะท้อนผลการทำงานที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และ นำสู่การปรับปรุง หรือ พัฒนา การ ทำงานให้ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการ AAR PLC KM สม่าเสมอ</p> <p>ขั้นที่ ๗ ดลใจพัฒนาให้ยั่งยืน</p> <p>เสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ให้มีจิตสำนึกในการพัฒนา สู่ความยั่งยืน จัดกิจกรรมเพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ และ การมี จิตสำนึกในการพัฒนาสู่ความยั่งยืน ได้แก่ การค้นหา Best Practices, Good Practices กิจกรรม Share & Learn</p>

๒. งานสนับสนุนการตรวจราชการ

แนวทางการตรวจราชการ และกำหนดการตรวจราชการ การปฏิบัติการตรวจราชการของผู้ตรวจ ราชการกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดแนวทางการตรวจราชการ ขั้นตอน/กิจกรรม และกำหนดการตรวจราชการ ดังนี้

๒.๑. การตรวจราชการและการสนับสนุนการตรวจราชการระดับจังหวัด

๑) อำนาจ หน้าที่ ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๑ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาใน ภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ (ข้อ ๑๑ (๓)) ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่สั่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัดติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาใน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และ ข้อ ๘ (๖) ให้ กศจ. มี

อำนาจหน้าที่ กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ ๔.๕ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลมีดังนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์ และคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปฏิบัติราชการ ที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของ กศจ.และตามที่ กศจ.มอบหมาย

(๒) ขับเคลื่อน ประสานงาน เร่งรัด กำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการ การศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

(๓) ส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศและแนวทางการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท รวมทั้ง ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

(๔) ประสานและสนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

(๕) ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการตรวจราชการ จัดทำแผนการรองรับการตรวจราชการ และดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวง ในการตรวจราชการ ติดตาม และประเมินผล ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

(๖) ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๗) สั่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและยุทธศาสตร์ชาติ

(๘) จัดทำกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและกำหนดตัวชี้วัดการดำเนินงานในลักษณะตัวชี้วัดร่วมของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด

(๙) ขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษา

๒) กระบวนการ/ขั้นตอนการปฏิบัติงานสนับสนุนการตรวจราชการระดับจังหวัดของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

(๑) ร่วมกับสำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล สป.และสำนักงานศึกษาธิการภาค เพื่อประสานและสนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการตรวจราชการ ระดับจังหวัด

(๓) จัดทำแผนการรองรับการตรวจราชการ และดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวง ในการตรวจราชการ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระดับจังหวัด

(๔) แจ้างส่งแบบนำเสนอผลการปฏิบัติงาน ของผู้รับการตรวจแก่ส่วนราชการหรือ
หน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด

(๕) จัดเตรียมสถานที่ ห้องประชุม และการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ตรวจราชการและ
คณะและส่วนราชการหรือหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด

(๖) จัดเตรียมบุคคล เอกสาร หลักฐาน ในการปฏิบัติงานให้ครบถ้วนสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะ
รับการตรวจ

(๗) นำเสนอผลการปฏิบัติงาน ตามแบบรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้รับการตรวจ

(๘) อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจราชการเพื่อประโยชน์ในการ
ปฏิบัติงาน

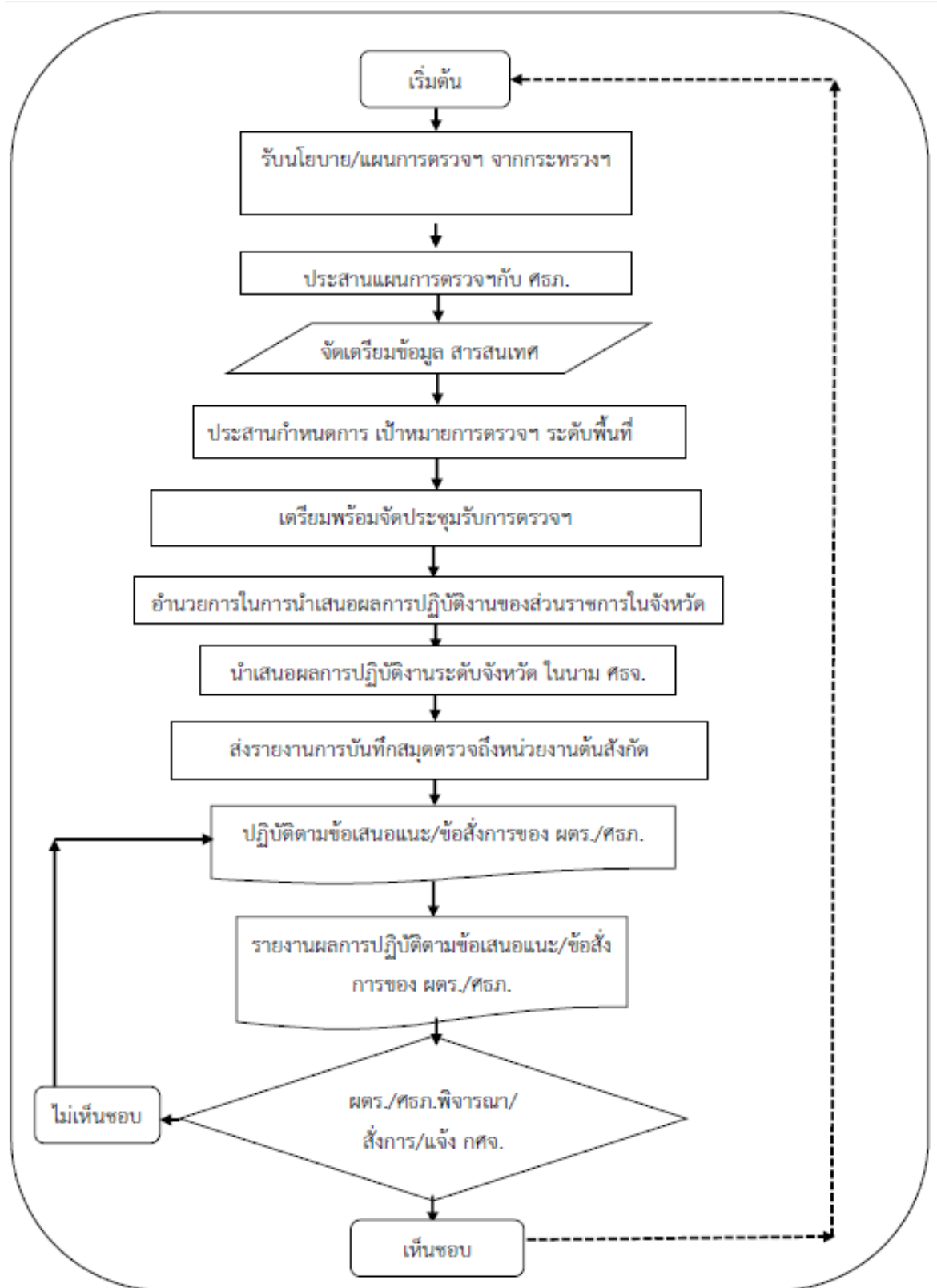
(๙) ชี้แจงและตอบคำถามต่างๆ พร้อมทั้งให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ผู้ตรวจราชการกระทรวง

(๑๐) จัดให้มีสมุดตรวจราชการตามแบบที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนด

(๑๑) รายงานความก้าวหน้า ความสำเร็จของการดำเนินงานตามข้อสั่งการหรือ
ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการต่อผู้บังคับบัญชา และผู้ตรวจราชการกระทรวง

(๑๒) ผู้ตรวจราชการกระทรวง แจ้างข้อสังเกต ข้อค้นพบ ในประเด็นสำคัญที่อาจส่งผล
กระทบ หรือเกิดปัญหากับการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด ไปยัง กศจ.

๓) Flowchart กระบวนการ/ขั้นตอนการสนับสนุนการตรวจราชการ และรับการตรวจราชการ
ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

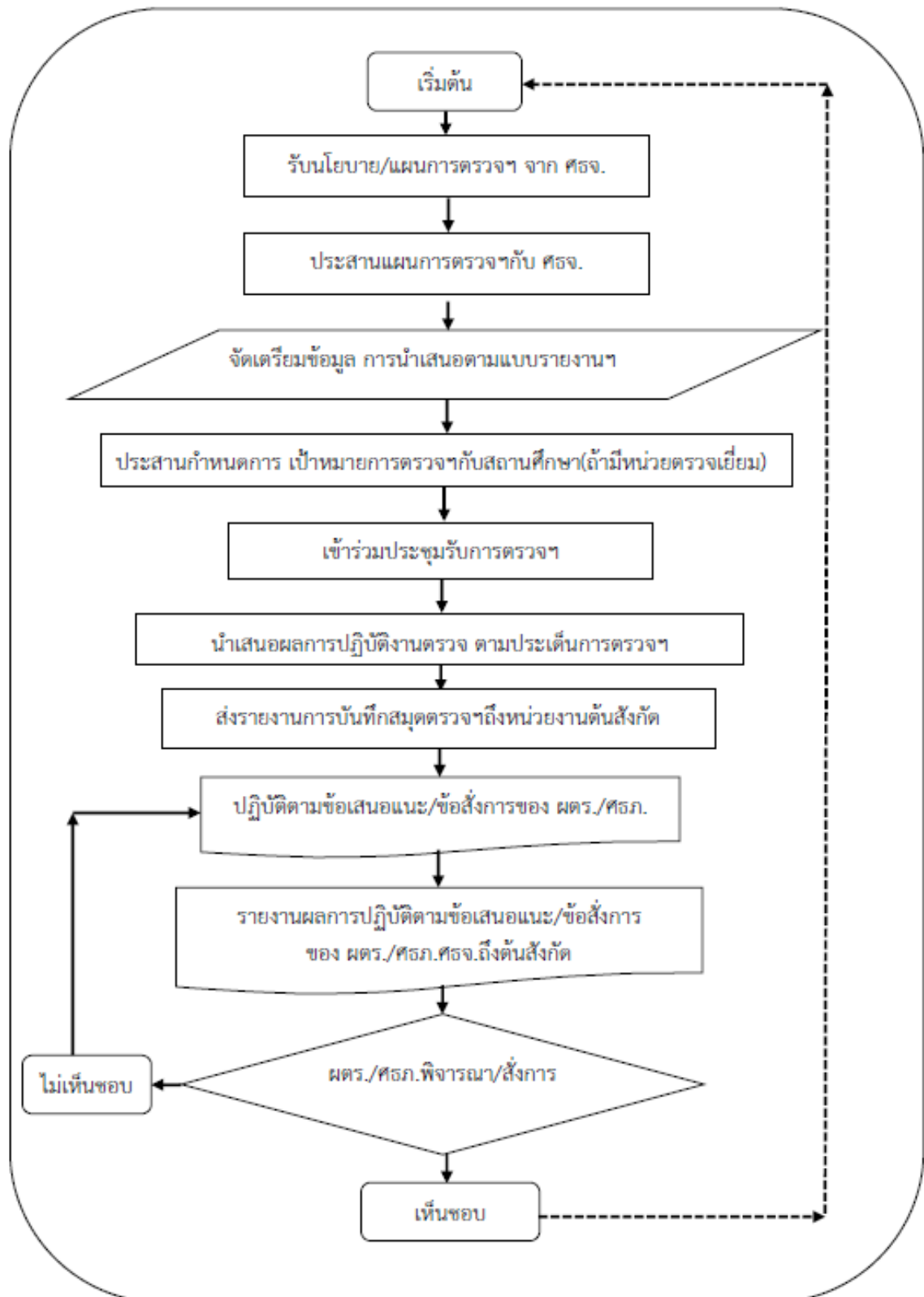

๒.๒ การปฏิบัติงานรับการตรวจราชการของส่วนราชการหรือหน่วยงานการศึกษาสังกัดจังหวัด
กระบวนการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานรับการตรวจราชการของส่วนราชการหรือหน่วยงาน
การศึกษาสังกัดจังหวัด

ขั้นตอน กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติ

- ๑) จัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเตรียมกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการและคณะ
- ๒) ประสานการประเมิน/รับทราบรอบประเด็นการตรวจราชการ /แบบรายงานผลการ
ปฏิบัติงานตามประเด็นนโยบายการตรวจราชการกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
- ๓) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตามแบบรายงานผลการปฏิบัติงาน นำเสนอผู้ตรวจ
ราชการในการประชุมร่วมผู้รับการตรวจราชการระดับจังหวัด ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้
ประสานงานและจัดประชุมรับการตรวจราชการ เฉลี่ย ปีละ ๒ รอบ
- ๔) ส่งรายงานผลการปฏิบัติงานตามแบบรายงานฯ พร้อมนำเสนอผลการปฏิบัติงานต่อ
ผู้ตรวจราชการกระทรวง และคณะ
- ๕) จัดเตรียมหน่วยงาน/สถานศึกษา เพื่อผู้ตรวจราชการกระทรวงและคณะลงพื้นที่ตรวจ
เยี่ยมหน่วยงาน/สถานศึกษาระดับปฏิบัติ และร่วมรับการตรวจราชการ
- ๖) ปฏิบัติตามข้อสั่งการ ข้อเสนอของผู้ตรวจราชการกระทรวง ศึกษาธิการภาค

Flowchart กระบวนการ/ขั้นตอนรับการตรวจราชการ ของส่วนราชการ หรือหน่วยงานการศึกษาในจังหวัด

๒. มิติด้านภารกิจยุทธศาสตร์ นโยบายเร่งด่วน และแนวทางการปฏิบัติภาครัฐ (Agenda)

นโยบายการตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ประกอบด้วย ๑๕ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ การยกระดับคุณภาพการศึกษา (การยกระดับค่าเฉลี่ย O-NET)

นโยบายที่ ๒ การจัดการศึกษาปฐมวัย

นโยบายที่ ๓ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

นโยบายที่ ๔ การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

นโยบายที่ ๕ การเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีพ

นโยบายที่ ๖ การพัฒนากำลังคนตามความต้องการของสถานประกอบการภายในประเทศ

นโยบายที่ ๗ การยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่ต้องการความช่วยเหลือและพัฒนาเป็นพิเศษอย่าง

เร่งด่วน (ICU)

นโยบายที่ ๘ การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก

นโยบายที่ ๙ การอ่านออกเขียนได้

นโยบายที่ ๑๐ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในสถานศึกษา

นโยบายที่ ๑๑ การขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาในระดับภูมิภาค

นโยบายที่ ๑๒ ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา

นโยบายที่ ๑๓ การยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

และพื้นที่พิเศษ

นโยบายที่ ๑๔ การพัฒนาครูทั้งระบบ

นโยบายที่ ๑๕ การพัฒนานักเรียนและเยาวชนผ่านกระบวนการลูกเสือและยุวกาชาด

ทั้งนี้ผู้จัดทำได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบนโยบายที่ ๕,๖ โดยมีขั้นตอนและมาตรฐานการปฏิบัติงาน ๗ ขั้นตอน ดังนี้

รู้ชัดปัญหา	รู้ ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น นโยบาย เป้าหมาย ขององค์กร โรงเรียน และชุมชน
ศึกษาบริบท	ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล โรงเรียน ชุมชน เพื่อค้นหารากฐานของปัญหาที่แท้จริง
กำหนดเป้าหมาย	กำหนดเป้าหมาย เลือก ประเด็น / แนวทางในการพัฒนา ด้วยการมีส่วนร่วม
วางแผน ออกแบบ	วางแผนออกแบบกระบวนการพัฒนา ด้วยการมีส่วนร่วม และสื่อสารเพื่อให้ความเข้าใจ ตรงกัน
ลงมือทำ	นำกระบวนการที่ได้วางแผน ออกแบบ ลงสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนา ศักยภาพโรงเรียน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม มีทีมพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุน
นำสะท้อนผล	การเรียนรู้การทำงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการทำงาน ให้ดีขึ้น
คลี่คลายพัฒนาให้ยั่งยืน	เสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ให้มีจิตสำนึกในการพัฒนา สู้ความยั่งยืน

รายละเอียดกระบวนการนิเทศ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ๗ ขั้นตอน

การนิเทศ	ขั้นตอนการนิเทศ
<p>เข้าใจ คือการสร้างให้เกิดความมั่นใจในข้อมูลพื้นฐานด้วยการศึกษาข้อมูลทุกมิติของโรงเรียนและชุมชนค้นหารากฐานของปัญหา รวบรวมองค์ความรู้</p>	<p>ขั้นที่ ๑ รู้ชัดปัญหา รู้ ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น นโยบาย เป้าหมาย ขององค์กร โรงเรียน และชุมชน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๓. ศึกษา ทำความเข้าใจนโยบาย เป้าหมาย ของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาไทย์ อาชีวศึกษา การศึกษานอกระบบ การศึกษาพิเศษ ฯลฯ ๔. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน ปัญหา <p>ขั้นที่ ๒ ศึกษาบริบท ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล โรงเรียน ชุมชน เพื่อค้นหา รากฐานของปัญหาที่แท้จริง</p> <ol style="list-style-type: none"> ๔. สำรวจ สภาพปัจจุบันของโรงเรียน และชุมชน ๕. ศึกษาข้อมูลผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของปีที่ผ่านมา ๖. SWOT ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ ผู้นำชุมชน ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา
<p>เข้าถึง คือ เป็นการสื่อสารและการสร้างความมีส่วนร่วม โดยมุ่งสร้างความเข้าใจความมั่นใจ ให้ โรงเรียน ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด</p>	<p>ขั้นที่ ๓ กำหนดเป้าหมาย กำหนดเป้าหมายเลือก ประเด็น/ แนวทางในการพัฒนาด้วยการมีส่วนร่วม</p> <ol style="list-style-type: none"> ๓. ประชุมชี้แจง สื่อสาร สร้างความเข้าใจ ให้ตรงกัน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา ที่เกิดขึ้น ๔. ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย หรือ ประเด็นการพัฒนา กำหนดแนวทางการพัฒนาหรือ การแก้ปัญหา ร่วมกัน <p>ขั้นที่ ๔ วางแผน ออกแบบ วางแผนออกแบบกระบวนการพัฒนา ด้วยการมีส่วนร่วม และสื่อสารเพื่อให้ความเข้าใจ ตรงกัน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๔. วางแผน ออกแบบ หลักสูตรและโปรแกรมการพัฒนา ๕. สร้าง หลักสูตรและโปรแกรมการพัฒนา ๖. สร้างเครื่องมือกำหนดปฏิทินการทำงาน

การนิเทศ	รายละเอียดกิจกรรม
<p>พัฒนา คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนา ศักยภาพ โรงเรียนและชุมชนสร้างทีมพี่เลี้ยง ออกแบบหลักสูตรและโปรแกรม การพัฒนา การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติของ โรงเรียนและชุมชน รวมทั้ง ให้ คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตาม และ สนับสนุน</p>	<p>ขั้นที่ ๕ ลงมือทำ</p> <p>นำกระบวนการที่ได้วางแผน ออกแบบ ลงสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพโรงเรียน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม มีทีมพี่เลี้ยงให้ คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๕. ประชุม สื่อสาร สร้างความเข้าใจ หลักสูตรและโปรแกรม การพัฒนา ให้กับกลุ่มเป้าหมาย ๖. ดำเนินการพัฒนาตามกระบวนการ หลักสูตรและ โปรแกรมการพัฒนา ที่กำหนดไว้ ๗. ทีมพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตาม ๘. ใช้กระบวนการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) การ Coaching ในการพัฒนาศักยภาพโรงเรียน <p>ขั้นที่ ๖ นำสะท้อนผล</p> <p>การเรียนรู้การทำงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำสู่การ ปรับปรุงการทำงาน ให้ดีขึ้น</p> <p>ใช้กระบวนการสะท้อนผลการทำงานที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และ นำสู่การปรับปรุง หรือ พัฒนา การ ทำงานให้ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการ AAR PLC KM สม่่าเสมอ</p> <p>ขั้นที่ ๗ ตลใจพัฒนาให้ยั่งยืน</p> <p>เสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ให้มีจิตสำนึกในการพัฒนา สู่ความยั่งยืน จัดกิจกรรมเพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ และ การมี จิตสำนึกในการพัฒนาสู่ความยั่งยืน ได้แก่ การค้นหา Best Practices, Good Practices กิจกรรม Share & Learn</p>

๓.๖ แบบฟอร์มที่ใช้

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์กำหนด ตามความเหมาะสม

๓.๗ เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

๑) หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดีจักรีนฤเบดินทรสยามินทรราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙

๒) คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของ กระทรวงศึกษาธิการ

๓) นโยบายการตรวจราชการ ของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๔) คู่มือการตรวจราชการ และการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ของ
กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๓.๘ มาตรฐานงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

๑) ค่านิยมขององค์กร

“KALASIN”

K	: Knowledge	ความรู้
A	: Achievement	สัมฤทธิ์ผล
L	: Logical	มีเหตุผล
A	: Academic	วิชาการ
S	: Sustainable	ความยั่งยืน
I	: Integration	การบูรณาการ
N	: Network	มีเครือข่าย

๒) วัฒนธรรมองค์กร

“ตระหนักในหน้าที่ สามัคคี มีจิตอาสา”

๓. มิติด้านภารกิจพื้นที่ (Area)

ผู้จัดทำ ปฏิบัติหน้าที่ศึกษานิเทศก์ ดูแลรับผิดชอบ เขตอำเภอเขาวง ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนและสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น ๑๓๕ แห่ง ดังนี้

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. จำนวน ๑๘ โรงเรียน

อำเภอกลมลาไสย ๔๒ โรงเรียน

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	กลุ่มเครือข่าย	ชื่อ-สกุล ผู้บริหารสถานศึกษา
๑	ชุมชนกุศบอดวิทยาเสริม	เขาวง	นายบัญชา วัดเข้าหลาม
๒	บ้านส้มป่อย	เขาวง	นายพรสวรรค์ จิตปรีดา
๓	กุศกว้างสวาสดีวิทยา	เขาวง	นายเทวินทร์ ฉายะโคตร
๔	บ้านดงหมู	เขาวง	นายตุระชัย ศรีหรั่ง
๕	บ้านโพนสว่าง	เขาวง	
๖	บ้านโพนนาดี	เขาวง	นายณรงค์ศักดิ์ โพนตุแสง
๗	บ้านกุศกอก	เขาวง	
๘	กุศตอแก่นราษฎรวิทยา	เขาวง	นายชรัส ภาระเวช
๙	โคกมะลิวิทยา	เขาวง	นายองอาจ แสงนิกุล
๑๐	กุศสิมวิทยาสาร	เขาวง	นายประพันธ์ศักดิ์ ไชยสิงห์
๑๑	บ้านโนนสำราญ	เขาวง	นายประสพสุข เอี่ยมสำอังก์
๑๒	บ้านหนองผือ	เขาวง	นายอิทธิพล พุทธพรหม
๑๓	กุศปลาค้าวราษฎร์บำรุง	เขาวง	นายประดุงศักดิ์ ทิพย์สิงห์
๑๔	บ้านนาวี	เขาวง	นายสมสนิท หาศิริ
๑๕	หนองแสงถวิลราษฎร์	เขาวง	นายจิตติศักดิ์ รองจัตู
๑๖	บ้านโพธิ์ไทร	เขาวง	
๑๗	เขาวงพิทยาคาร (สพม.๒๔)	เขาวง	นายอดุลย์ศักดิ์ ศรีปัญญา
๑๘	การุญจนาภิเษกวิทยาลัยกาฬสินธุ์ (สพม.๒๔)	เขาวง	นางทวีภรณ์ วรชิน

โรงเรียนเอกชน จำนวน ๒ แห่ง

ที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ	เปิดสอนระดับ	ผู้อำนวยการ	เบอร์โทร	
๑	สมฤทัย	กมลาไสย	อนุบาล-ประถม	นางวิวรรณ เขตมรรคา	๐๔๓-๘๙๙๖๐๕	๐๙๓-๕๗๔๐๐๔๔
๒	อนุบาลสมฤทัย	กมลาไสย	อนุบาล	นายบานเย็น สุนทรไชย	๐๔๓-๘๙๙๑๗๒	๐๘๗-๘๕๒๓๔๔๒

สถาบันอาชีวศึกษา จำนวน ๑ แห่ง

ที่	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนระดับ	ผู้อำนวยการ	เบอร์โทร
๑	วิทยาลัยเทคนิคเขาวง	ปวช.-ปวส	นายบุญช่วย ก้าวศรี	๐๘๑-๘๗๓/๒๕๗๓

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน ๖ แห่ง

ที่	ชื่อโรงเรียน	สถานที่ตั้ง	หัวหน้า กศน.	เบอร์โทร
๑	กศน.ตำบลคุ้มเก่า	หมู่ ๑๔ บ้านแสนสุข ตำบลคุ้มเก่า อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์	นางพิชามณษ์ ภูมิดิน	๐๙๘๒๐๔๙๓๔๗
๒	กศน.ตำบลสงเปลือย	บ้านหนองน้อย หมู่ ๗ บ้านหนองน้อย - - ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์	น.ส.อารมย์ สุรินทา	๐๙๓๓๙๕๗๔๙๐
๓	กศน.ตำบลหนองผือ	หมู่ ๑ หนองผือ ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์	นายชาญชัย โคกลือชา	๐๘๑๐๕๔๕๙๑๔
๔	กศน.ตำบลกุดสิมคุ้มใหม่	อาคารจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตำบล ๑๑ - เขาวง - บัวขาว ตำบลกุดสิมคุ้มใหม่ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์	นายขันทะจักร สกุลงษ์	๐๙๔๑๑๐๐๘๐๙
๕	กศน.ตำบลสระพังทอง	หมู่ ๑ บ้านดงหวาย ตำบลสระพังทอง อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์	นางนริชาติ เหลือศิริ	๐๙๓๔๙๖๓๒๑๒
๖	กศน.ตำบลกุดปลาเค้า	๓ ตำบลกุดปลาเค้า อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์	น.ส.อรสุรีย์ มีท่ามา	๐๘๗๘๕๘๕๘๓๘

ท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๖๔ แห่ง

ที่	ชื่อโรงเรียน / ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	อำเภอ
๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดงหมู	เขาวง
๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคุ่มเกล้า	เขาวง
๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสว่าง	เขาวง
๔	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองแสง	เขาวง

งานพิเศษที่ได้รับมอบหมาย

๑. ชื่องาน

งานส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต

๑. โครงการประเมินเพื่อวินิจฉัยความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๒. โครงการประเมินความสามารถของผู้เรียน (NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อวินิจฉัยความสามารถด้านการอ่าน (การอ่านออกเสียง และอ่านรู้เรื่อง) ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

๒. เพื่อประเมินความสามารถด้านภาษาไทยของผู้เรียนโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑

๓. เพื่อประเมินความสามารถด้านคณิตศาสตร์ของผู้เรียนโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑

๓. ขอบเขตของงาน

ประเมินความสามารถด้านการอ่าน (การอ่านออกเสียง และอ่านรู้เรื่อง) ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และประเมินความสามารถด้านภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๔. คำจำกัดความ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุก

รูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ใน ส่วนของการจัดการศึกษาปฐมวัย กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นการสร้างเสริมพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้า เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้น กำหนดโครงสร้างที่เป็นสาระการเรียนรู้ จำนวนเวลาอย่างกว้าง ๆ มาตรฐานการเรียนรู้ที่แสดงคุณภาพผู้เรียนเมื่อเรียนจบ ๑๒ ปี และเมื่อจบการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น ของสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม สถานศึกษาต้องนำโครงสร้างดังกล่าวนี้ไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องจัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาใหม่ๆ รายวิชาที่มีความเข้มข้นอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเลือกสาระการเรียนรู้จาก ๘ กลุ่ม และจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ หรือรายวิชานั้น ๆ ด้วย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ นั้น ยังไม่ควรให้เลือกเรียนรายวิชาที่เข้มข้น ควรเรียนเฉพาะรายวิชาพื้นฐานก่อน สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง ๘ กลุ่มในทุกช่วงชั้น ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในช่วงการศึกษาภาคบังคับ คือ ประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จัดหลักสูตรเป็นรายปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ จัดเป็นหน่วยกิต

อาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาวิชาชีพ ซึ่งเป็นการผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือ ระดับช่างเทคนิค และระดับเทคโนโลยี โดยเน้นให้มีทักษะที่หลากหลาย (Multi Skill) เปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมฐานความรู้ (Social Knowledge Based) เพื่อการพัฒนาประเทศ ตระหนักในความสำคัญของการสร้างคุณภาพ โอกาส ความร่วมมือ และขับเคลื่อนให้การอาชีวศึกษามีความพร้อมรองรับการเปิดเสรีทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๘ มุ่งเน้นการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทั้งปริมาณ และคุณภาพ มีสมรรถนะ ทักษะฝีมือ เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษา ทั้งในระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ เน้นการศึกษาในระบบ นอกระบบ การศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะร่วมกับสถานประกอบการ ตอบสนองความต้องการกำลังคนในประเภทวิชา อุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม / บริหารธุรกิจ ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาศิลปกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม ประเภทวิชา ประมง ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประเภทวิชา อุตสาหกรรมสิ่งทอและประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีรูปแบบเชิงระบบในการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน หลักสูตรการอาชีวศึกษาในปัจจุบัน ประกอบด้วย ๑. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช ๒๕๔๕ (ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๔๖) ๒. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช ๒๕๔๖ ๓. หลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยี/ปฏิบัติการ ๔.หลักสูตรระยะสั้น พุทธศักราช ๒๕๕๑ (หลักสูตรเพื่ออาชีพ/ศึกษาต่อ/กลุ่มเฉพาะ) โดยแนวโน้มสภาพตลาดแรงงานในปัจจุบัน จำนวนแรงงานอาชีวศึกษามีความขาดแคลน และไม่ตรงสาขา ในแต่ละอุตสาหกรรม ในภาพรวมทั้งประเทศ เนื่องมาจากหลักสูตร ไม่สอดคล้องสภาพความต้องการแรงงานตามสาขาวิชาชีพ สถานศึกษา

อาชีพศึกษาควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สังคม และสถานประกอบการ โดยจัดทำความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของแต่ละอาชีพ โดยเชิญตัวแทนผู้เชี่ยวชาญในอาชีพแต่ละกลุ่มอาชีพและครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญสาขาอาชีพมาร่วมดำเนินการ ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการสอดคล้องกับงาน อาชีพที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้ง่าย สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

อุดมศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี การศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา การอุดมศึกษามีขอบข่ายที่แบ่งออกได้เป็น ๓ ระดับ คือ ระดับแรก เป็นระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี ได้แก่ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และอนุปริญญา ซึ่งใช้เวลาประมาณ ๒-๓ ปี หลังจากมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับที่ ๒ คือ ระดับปริญญาตรี ซึ่งใช้เวลาศึกษาประมาณ ๔-๖ ปี โดยปกติหลักสูตรปริญญาตรีจะใช้เวลาศึกษาประมาณ ๔ ปี แต่มีบางสาขาวิชา ที่จัดหลักสูตรประมาณ ๕ ปี เช่น สถาปัตยกรรมศาสตร์ และหลักสูตร ๖ ปี เช่น แพทยศาสตร์ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เรียกว่า "บัณฑิต" ระดับที่ ๓ คือ ระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี ที่เรียกว่า ระดับบัณฑิตศึกษา ผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับนี้ จะต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่ามาแล้ว ระดับบัณฑิตศึกษาแย่งแบ่งออกเป็น ปริญญามหาบัณฑิต หรือปริญญาโท และปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือปริญญาเอก

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานจัดการประเมินเพื่อวินิจฉัยความสามารถด้านการอ่านและการประเมินคุณภาพผู้เรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา
๒. สำรวจสถานศึกษาที่มีความประสงค์เข้ารับการประเมินเพื่อวินิจฉัยความสามารถด้านการอ่านและการประเมินคุณภาพผู้เรียน
๓. ดำเนินการสำรวจรายชื่อคณะกรรมการดำเนินการทดสอบเพื่อวินิจฉัยความสามารถด้านการอ่านและประเมินคุณภาพผู้เรียน
๔. ดำเนินการประชุมชี้แจง คณะกรรมการดำเนินการสอบและคณะกรรมการนิเทศ สนามสอบ
๕. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการทดสอบเพื่อวินิจฉัยความสามารถด้านการอ่านและประเมินคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพ
๖. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินการจัดการทดสอบเพื่อวินิจฉัยความสามารถด้านการอ่านและการประเมินคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามระเบียบการจัดสอบ
๗. อำนวยความสะดวก จัดส่งแบบทดสอบ กระจายคำตอบระหว่างสถานศึกษาและสำนักทดสอบ
๘. สรุปผลการประเมินเพื่อวินิจฉัยความสามารถด้านการอ่านและคุณภาพผู้เรียน นำเสนอผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่ผลการประเมิน

๖. แบบฟอร์มที่ใช้

-

๗. เอกสาร /หลักฐานอ้างอิง

๑. ประกาศสำนักทดสอบทางการศึกษา
๒. สรุปผลการประเมินเพื่อวินิจฉัยความสามารถด้านการอ่านและการประเมินคุณภาพผู้เรียน
๓. โครงการประเมินเพื่อวินิจฉัยความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๓
๔. โครงการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓